

lové« (historická retrospektiva), »Vyzrazování obchodního tajemství obchodním pomocníkem«, »Hospodářské styky s Palestinou«, atd. Sledujte proto program tohoto odborného rozhlasu a najdete v něm leccos, kde od významných praktiků se vhodně poučíte.

Také brněnská a košická stanice mají vysílání svých přednášek tohoto oboru, na něž upozorňujeme zvláště brněnské kolegy. Jinak je celá řada přednášek z pražské stanice (liblické) přenášena souběžně do Brna, Bratislavy a Morav. Ostravy.

Význam rozhlasu pro poučení a informaci je veliký. Jsou to živé noviny, které už dnes mají přes 620.000 předplatitelů. Proto doporučujeme všem kolegům sledování rozhlasu, jako dnes nejvýznamnějšího kulturního činitele nejen v oboru přednáškovém, nýbrž i oborech ostatních (literárním, hudebním, jazykové kursy, atd.).

Dr. Horka.

PROF. DR. JIŘÍ HOETZEL ŠEDESÁTNIKEM. Naše přítomná právní věda má jen nemnoho silných osobností. Prof. Dr. Jiří Hoetzel, který se dne 10. září 1934 dožívá šedesátého roku, je nesporně jednou z nich. Hoetzel je silnou osobností jak svým významem vědeckým, tak svou osobní vahou a vlivem na svoje okolí i dění veřejné, tak konečně svojí povahovou nekompromisností a neústupností, která upomíná na jeho chodský původ.

Hoetzel narodil se ve Staněticích u Domažlic, byl po studiích právnických činný řadu let u zemského výboru českého, habilitoval se v roce 1908 a od roku 1912 působí jako profesor správní vědy a práva správního na právnické fakultě Karlovy university.

Jeho životní dráha vykazuje tři významné složky: působení učitelské, činnost v životě veřejném a státním a činnost vědeckou.

Hoetzel vchoval řadu generací našich právníků ve svém fakultním oboru, který je — jak známo — oborem nejrozsáhlejším, nejméně přehledným a nejméně stabilním a proto tak obtížným. Snad většina míst v naší veřejné administrativě je dnes zastávána jeho žáky, kteří vesměs vzpomínají jeho pregnantních výkladů v přednáškách i seminářích. Je také známo, že Hoetzel více než kdokoli jiný postaral se habilitacemi docentů o vědecký dorost ve svém oboru.

U druhé činnosti Hoetzelovy vzpomeňme především jeho veřejného díla nejvýznamnějšího, jímž se nesmazatelně zapsal do ranných dějin osvobozeného národa: Hoetzel vypracoval vládní návrh ústavy československé a je hlavním tvůrcem naší ústavní listiny a zákonů s ní souvisejících. Uvědomíme-li si, že v dějinách národů nadchází jen zřídka tak slavná doba, jakou prožíval náš národ v době převratu z r. 1918, dovedeme oceniti ono vyznamenání, jehož se dostalo československým právníkům, kteří budovali právní základy nového státu. A Jiří Hoetzel měl z nich úkol nejvýznamnější. Jeho dílo se osvědčilo dobře. To, že politický vývoj našeho státu nešel vždy těmi cestami, které ukazovaly myšlenky vtělené do ústavy, není vinou ústavy ani jejích autorů. Ta okolnost však, že přes všechn ten politický ruch v počátcích obnoveného státu a přes všechny ústavní otřesy v sousedství našeho státu a ideové útoky na státní zřízení, které zavedla ústavní listina, nebylo nutno měniti ani písmene na ní, ukazuje jednak její vhodnou a přízvušnou formulaci, jednak však i to, jakou váhu a úctu si naše ústava zjednala.

Hoetzel byl nějakou dobu po převratu přednostou legislativního odboru ministerstva vnitra, ale i později byl směrodatným poradcem to-

hoto ministerstva, vlády i parlamentu při pracích zákonodárných. Ani dnes není téměř žádné aktuální otázky veřejného života, do níž by Hoetzel nezasáhl veřejnou diskusí v časopisech odborných nebo v denním tisku, a to se svou známou otevřeností a pádností.

Vědecká činnost Hoetzelova je rozsáhlá. V jeho vlastním oboru t. j. v právu správním jest charakterisována sklonem k otázkám procesním. Sem spadají jeho znamenité monografie: *Nauka o správních aktech* (1907), *Obnova správního řízení podle rakouského práva* (1909), *Strany v rakouském řízení správním* (1911) a *Záruky a exekuční prostředky v rakouském právu správním* (1915). Sem patří i jeho výborná studijní příručka »*Soudní kontroly veřejné správy*« (I. vyd. 1924, II. vyd. 1926). K otázkám procesním vracel se Hoetzel vždy i později v celé řadě článků v odborných časopisech a encyklopediích, v poslední době zejména ve *Slovníku veřejného práva čs.*, jehož je spoluredaktorem (jsou to zejména hesla »*Akt správní*«, »*Exekuce politická*« a posléze obšírné heslo »*Řízení správní*«). Z hmotně správních jeho prací z práva správního jsou nejznámější jeho »*Wegerecht*« v *Oesterreichisches Staatswörterbuch* a jeho práce z oboru práva honebního (naposledy ve *Slovníku veřejného práva čs.*)*)

Otázkami práva ústavního zabýval se Hoetzel zejména při výkladu ústavní listiny, na jejímž vytvoření měl tak významný podíl. Souhrnný výklad její podal v hesle »*Československo*« ve *Slovníku národohospodářském, sociálním a politickém*. Jinak jsou známé jeho příspěvky k výkladu § 55 ústavní listiny, § 105 a zákona č. 217/1925, k výkladu pojmu ústavní rovnosti atd.

Hoetzelovu vědeckou metodu lze charakterisovati jako důsledně pozitivistickou. V jeho pracích lze pozorovati vliv O. Mayera, ale i francouzských theoretiků veřejného práva a ovšem i jeho učitele Jiřího Pražáka. Jeho vědecký postup spočívá předně ve shledávání co nejčtetnějšího materiálu k dané otázce jak co do obecných norem, tak i konkrétních rozhodnutí nejvyšších soudů. Z tohoto materiálu činí Hoetzel úsudky velmi bystré, svědčící o jeho zcela neobyčejném právnickém intelektu, ale současně o tom, co bychom mohli nazvati přímo právníkou intuící. Hoetzel nevytvořil žádné právníkové methodologie, ba ani se výslovně nepřiklonil k nějakému noetickému směru. Lze říci, že obecná theorie právní a noetika právní vědy neleží ve sféře jeho vědeckého zájmu. Z toho důvodu nemiluje ani abstraktních úsudků, pracujících s pojmy nepositivními, t. j. těmi, s nimiž přistupuje právní věda k jakémukoliv materiálu normovému. Tím je dáno také jeho stanovisko k normativní theorii. Jestliže se dnes všeobecně uznává různost method interpretacních, lze říci bez ohledu na příslušnost k té či oné škole právně vědecké, že Jiří Hoetzel tou vědeckou methodou, kterou si zvolil, dosáhl výsledků úctyhodných a všeobecně uznávaných.

Kdo prof. Hoetzela zná osobně, ví, že se oslavenec těší pevnému zdraví a zdaleka nečiní dojem šedesátníka. Proto není na místě mluvit již dnes o »*životním díle*« Hoetzelově, neboť toto jistě ještě dlouho není ukončeno. Československá právní věda a celá československá právníká obec právem očekává od něho další vynikající díla, přejíc mu do další práce mnoho zdraví.

Z. Neubauer.

PROFESOR DR. SINGER ZEMŘEL. 22. srpna zemřel profesor německé university v Praze Dr. Jindřich Singer. Zesnulý narodil se v Brně 27. června 1855, konal právníká studia ve Vídni, kdež byl také promován r. 1877. Na vídeňské fakultě dosáhl Singer *veniae legendi* z práva

*) Pozn. red. Právě při uzávěrcce tohoto sešitu vyšlo nové dílo: *Československé správní právo. Část všeobecná*. Referovati o něm budeme později.